

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2011. OKTÓBER XXII. ÉVFOLYAM 20. SZÁM

„AZ IGAZ EMBER HITBŐL ÉL.” (RÓM 1,17)

Református vagyok. Miért?

Miért? A válasz nagyon egyszerű. Isten akaratából és mert születésem után a református egyházban oltattam a keresztség által a Szentháromság egy, örök, igaz Istenbe és Jézus földi testébe, a keresztyén gyülekezetbe. Ennek az egyháznak nevelkedtem anyai keblén.

Benne tettem vallást Istenben és az Úr Jézus Krisztusban való hitemről, általa jutottam el hitbeli nagykorúságra és nyertem felhatalmazást az úrvacsora vételére. Benne jelölte ki Isten helyemet a szolgálatra, amit a magam gyarló módján igyekszem meg is tenni. Gyülekezetem lelki édesanyám, otthonom, amint az otthonom is templomom. E közösségben jól érzem magam és boldog vagyok. Imádságomban arra kérem Istent és az Ő segítségét, hogy amit a konfirmációban megfogadtam, református egyházunknak halálomig hűséges, engedelmes és áldozatra kész híve lehessék.

Tudom, hogy nem mindenkinek jelenti ugyanazt reformátusnak lenni, amint hogy hívő embernek sem. Nem egyformán gondolkodunk és nem egyformán éljük meg hitünket, de mindannyian reformátusoknak, keresztyéneknek valljuk magunkat.

A Reformáció idei évfordulóján néhány pontban tisztázni kívánom azt, ami a református hit számára a legalapvetőbb:

1. Az öt reformátori elvből az első helyre kíváncsok a **Szentírásról szóló tanítás**, melyet így fogalmazunk meg „egyedül az írás és a teljes írás”. „A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra és az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, felkészítve minden jó cselekedetre.” (2Tim 3,16-17) Semmit sem tehetünk hozzá, semmi nem emelhető egyenlő rangra vele, és semmit sem vehetünk el belőle, hogy Isten büntetését magunkra ne vonnánk. A Biblia Isten Igéje, hozánk szóló beszéde, élet, megtartás, üdvösség. A Biblia egyedülálló. Értelmünket és szívünket örömmel és boldogan rendeljük alá.

2. A második helyre emeljük az Istenről, **Jézus Krisztusról szóló tanítást**, mely szerint Isten mindenható, Úr és Király, aki uralkodik mennyen és földön, életen és halálon. Szavával teremtette a világot, melyet akarata

„A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra és az igazságban való nevelésre.” (2Tim 3,16)
Radványi Károly grafikája

szerint fenntart és kormányoz. Senki és semmi nem tartóztathatja fenn választott népének összegyűjtését, egyházának felépítését, királyságának eljövését sem térben, sem időben. Hódoljunk meg e hatalmas Úr előtt, míg nem késő és kérjük legyen Ura a mi életünknek is.

3. A harmadik alapvető tanítás, amin hitünk megnyugszik az az Isten kegyelmének legyőzhetetlensége, **az ellenállhatatlan kegyelem**. Ezt a kegyelmet Jézus hozta el a földre és általa lesz azoké, akik kérik és elfogadják, akik vele együtt meghalnak, feltámadnak, felmagasztaltatnak és ülnek a mennyi dicsőségbe. Hogy miért ragaszkodunk oly nagyon e tanításhoz? Azért, mert itt az Isten kegyelmének legyőzhetetlen volta forog kockán, a mi Urunk Jézus Krisztus, mert ő váltja meg és tartja meg népét minden bűnéből.

4. Hitünk negyedik alapelve épp a **hitről szóló tanítás**. Valljuk, hogy a hit Isten aján-

HETEDIK KÜRTSZÓ

A reformáció egyik előképe

Isten nemcsak számon kéri a javító szándékot, hanem szemlélteti is azt a Szentírásban. Reformáció ünnepére készülve olvassuk együtt az ötezer ember megvendégeléséről szóló történetet (Mk 6,30-44, Mt 14,13-21, Lk 9,10-17, Jn 6,1-15) úgy, hogy a kevés kenyér és hal megszorításának csodáján túl fedezzük fel a résztvevők közösségi életében előállt pozitív változást.

Jézus Krisztust egy lakatlan helyen nagy sokaság hallgatta. Az óriás tömeg pásztor nélkül való juhok benyomását keltette. Fáradtak voltak, étlen-szomjan jöttek, siettek és tülekedtek a jobb helyek elfoglalásáért. Jézus szánakozott felettük, ugyanakkor lelkesen tanította őket. A sorsfordító mennyei üzenetet hallgató sokadalom táplálék hiányában egyre nyugtalanabb lett a lakatlan helyen. A tanítványok jól érzékelték, hogy közeledik a perc, amikor ennyi embert nehéz lesz méltó körülmények között tartaniuk.

A világban elfáradt embereknek kevés a türelmük, elégedetlenek. Szeretnének eredményeket látni, azonnali változásokat megtapasztalni. Ilyen igények és követelések között a sokaság egyre kezelhetlenebb, egyre robbanékonyabb állapotba kerül. A tömeghisztéria hihetetlen sebességgel halad a maga kiszámíthatatlan pályáján. Valamit sürgősen tenni kell! Ez volt az érzésük a tanítványoknak, a reformátoroknak, hitvalló őseinknek, és nekünk is, amikor látjuk a mieinket rendezetlen seregben nyomorogva. Letagadhatatlanul vannak zilizt helyzetek nemzetünk, egyházunk, családjaink életében. Azért vannak a tanítványok, hogy ne csak észleljék a gondokat, hanem orvosolják azokat kellő időben és eredményesen.

Bár későre járt az idő, de Péterék mégsem késlekedtek. Készen volt a terv, sőt a kivitelezésre is megvolt az ötlet. Jézus Krisztus beavatkozása egyenesen ámulatba ejtette a sokaságot, akik immár ötvenes, százas csoportokban fogadták a csoda teremtette kenyeret és halat. A tömeg rendezett vacsorázó társasággá vált. Megelégedő polgárok ültek egymás mellett, figyeltek a rendezők szavára és egymásra. Az asztaltársaságok örömmel nyugtázták, hogy a gondoskodó odafigyelés nemcsak az ígéretek elszálló mondataiban jelentkezik, hanem kézzel fogható valóságban is. A megvendégelték életében megújult a bizalom, a biztonság,

JÓZSA FERENCZ

FOLYTATÁSA A 2. OLDALON

CSÜRY ISTVÁN

FOLYTATÁSA A 8. OLDALON

A magyar reformáció sajátosságai /4. – Őrzők a strázsán - Fiók Imre /6.

„Nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak hivattassam...” Lk 15,19

Dél-Afrika legnevezetesebb gyémántlelőhelye az úgynevezett Kék-föld. Valamikor egy utazó ott járt, látta, hogy a gyerekek csillogó kövekkel játszanak. Az egyiket megszólította: Nem adnád cserébe ezért a színes üveggolyóért? A gyerek szívesen elcserélte a csillogó követ. Az utazó felkereste a legközelebbi ékszerészt, hogy mondja meg mi ez a csere-kő és van-e értéke? A válasz: Uram, ez egy gyönyörű gyémánt, amely felér egy egész vagyonnal. Az utazó megvette azt a darab földet, s gyémántbányájával dúsgazdag lett. Az a szegény gyerek egy csillogó üveggolyóért egész vagyont adott cserébe.

A szegény gyerekekhez hasonlít a tékozló fiú is, aki az apai asztalt felcserélte a sertések eledelével, de az otthon maradt szeretetlen, önző szívű fiú is, egyikük sem értékelte az atyai házat, az Atyával való életet nem becsülték meg, nem vették észre, hogy az Atyával való élet az igazi vagyon. Az atyai ház szeretete, noha természetesnek, mindennaposnak tűnik, mégis ez a legnagyobb gyémánt-kő az emberi lélek számára.

A tékozló saját apjának nem akart engedelmeskedni, s amikor eldözsölte örökségét, egy béresgazdának engedelmeskedett. A maga feje után akart menni, így a disznócsorda után ment. Amíg tartott a pénz, addig volt lakoma, amikor elfogyott, jött a moslék. Festett világról álmódott, a keserves valóságba vezette magát. A tékozló útja minden bűn története: szabadságot ígér és rabszolgává tesz. Csillog, aztán kifakul a fénye. Elvezetett kecsgetet, és undor lesz a vége.

Hány családi élet megy tönkre szemünk előtt? Mi az oka? A bűn. Hány egészséges megy tönkre. Mi az oka? A bűn. A bűn nem ott kezdődik, hogy neutronbombát gyártanak és embereket rabolnak el terroristák, hanem ott, hogy házastársként, szülőként, gyermekként, egyháztagként, munkatárs-

A LÉLEK CSENDJE

Az igazi vagyon

ként boldogságot, tiszteletet, szeretetet, hűséget ígérünk egymásnak, s aztán megkeserítjük egymás életét. Mennyire moslékízű, disznó-szagú a tékozás, az atyai házat elhagyó tékozló élet! Isten elhagyása olyan, mint a Kék-földön játszó gyermek cseréje, akinek gyémántja van, nem tudja értékelni, s felcseréli egy hitvány, értéktelen üveggolyóra.

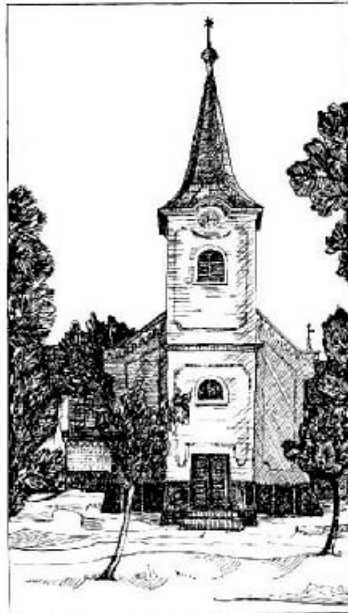
Az idősebb testvér ott áll az udvaron és előnti az epe. Igazán sohasem szerette öccsét. Mindig az volt az érzése, hogy elkényeztetik és kivételeket tesznek vele. Öcsém mindent eltékozolt, most hazajön, hogy újra megpumpolja apánkat – gondolta. Keményszívű: nem, nem akarja többé

látni azt a csavargót, kettőjük számára nincs hely a házbán. A végtelenségig önző: a tékozló fiú megkapta az örökséget, ami maradt, az most már egészen az övé. Gőgös is, azt hajtogatja, hogy ő mindig szorgalmasan dolgozott, mindig szót fogadott apjának, nem úgy, mint ez a senkiházi.

Íme, a feddhetetlen ember, a jó keresztény, bűne nincs, de az Atya szerint szíve sincs. A feddhetetlennek, a tökéletesnek tűnő, az önző, az irigy, a keményszívű is tékozló. Nem ment el az atyai házból, még sincs otthon lelkeben az atyai házbán, még sincs közel Atyjához. Nem tűnik tékozlónak, holott ő is az, maradt az a tékozló, aki nem tért igazán Atyjához, aki nem tért haza, aki nemcsak becsapottnak érzi magát, de önmagát csapja be. Noha gyémántja van, mégsem veszi azt észre, inkább el akarja azt cserélni üveggolyóra.

Reformáció havában rácsodálkozhatunk arra, hogy Istennel való kapcsolatunk, az Ő szava, Bibliánk, hitvalló irataink milyen becses gyémánt-kövek, melyeket nem érdemes üresen csillogó üveggolyókra cserélni. Atyánk szeretete, háza tékozló életünket, üveggolyó-mivoltunkat változtatta meg, elnyert gyémánt-életünk figyelmeztet arra, hogy nem érdemes újra felcserélni, lecserelni annak értékességét, csillogását az értéktelen csillogásra, a szeretetlenség, feddhetetlenség, irigység, keményszívűség csillogására, az Isten-nélküliség fényére, üres ragyogására.

Épp azért engedte meg Isten a reformációt és addig használ minket is, míg az értéktelen, a felszínes, az üres, istentelen üveggolyó-csillogástól megtisztul, megszabadul az emberi lélek és élet, míg a gyémánt ragyog, fel nem cseréljük, el nem rejtik gyémánt-köveinket hamisan csillogó kövekre.

Miklós János: A kisnyégerfalvi templom

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

„AZ IGAZ EMBER HIBŐL ÉL“

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

déka, a Szentlélek az Ige hallgatása által gerjeszti fel szívünkben és a szent sákrámentumokkal való élés által bennünk megerősíti. „Az igaz ember hitből él.” (Róm 1,17). Hit által igazulunk meg ingyen kegyelemből. „Aki szívében hiszi, hogy Isten feltámasztotta Jézust a halálból és szájával vallást tesz róla az üdvözül. Mert szívvel hiszünk a megigazulásra, szájjal teszünk vallást az üdvösségre.” (Róm 10,10-11) A hit hősei (Zsid 11) akikre nem méltó a világ, hit által cselekedtek hatalmas dolgokat, hit által győzték le a világot. Az igaz hit biztos ismeret, szívbeli bizodalom, Istenre való ráhagyatkozás, akinek szí-

vünkből engedelmeskedünk. Boldogok, akik hisznek, mert soha nem fognak megszégyenülni és végezetül elnyerik az élet koronáját.

5. Ötödször hisszük és valljuk, hogy **mindenért egyedül csak Istent illeti meg a dicsőség**. Soli Deo gloria, Dániel prófétával együtt mondjuk: tied Uram a dicsőség és az igazság, miénk csak orcánk pirulása. Ez a dicsőség nem megszerzett java, hanem saját tulajdona, ami teremtményt nem illet meg. Dicsőségemet másnak nem adom, mondja az Isten. Az Úr Jézus születése éjszakáján az angyalok kara is ezt adta tudtul a világnak, „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és a földön békesség és az emberekhez jó akarat.” (Luk 2,14) Ünnepejlünk úgy, hogy adjuk meg mi is mindenben az Ő szent neve dicsőségét.

Hitünk eme alapelvei mellett még megemlítem az igehirdetés sajátosságát, a prédikációban Isten Igéjének magyarázatát és magunkra való alkalmazását, továbbá Isten országa és a világ közötti kapcsolat pozitív megközelítését.

Szomorú, hogy sokan sehogy sem élik meg hitüket. Sok a névleges és közömbös Istentől, egyházától távol élő ember. Most, a Reformáció emlékünnepe alkalmával mindenkit szeretettel kérek, hogy bizonyítsuk be Istenben való hitünket, szívünk teljességével térjünk meg hozzá, a távol élők kapcsolódjanak vissza a testbe, a gyülekezet közösségébe. Értékeljük újra a Bibliát és alakítsuk életünket Isten Igéje szerint. Reformálódjunk, azaz újuljunk meg s éljünk hitben, szeretetben, békességben, Istenünk dicsőségére és egymásnak örömeire.

Szatmár - határok nélkül

A fenti címmel tartottak ünnepi alkalmat szeptember 17-én az anyaországi Fábiánházán. A szabadtéri istentiszteleten Bölskei Gusztáv tiszántúli püspök hirdetett ígét és Csúry István királyhágómelléki püspök köszöntötte az egybegyűlteket.

A több mint kétezer résztvevő előtt a rendező civil szervezet, a Reformátusok Szatmárért Közhasznú Egyesület létrejöttéről is szólt bevezető köszöntésében a térség országgyűlési képviselője. **Fülöp István** hangsúlyozta: „arra a közös elhatározásra jutottunk, hogy az országhatár által szétszabdalt történelmi Szatmárt újra életre keltjük, és megvalósítjuk a benne élő satmári emberek szellemi-lelki egyesítését”.

Hadd legyen minél több ilyen találkozó, nemcsak a reformátusok, hanem a történelmi egyházak, vagy a becsületesen Krisztusban hívó emberek közösségeiben, hiszen eljött annak az ideje, hogy a határon túli magyarság visszanyerje önbizalmát – hangsúlyozta Csúry István.

„Annak az áldott örökségnek a hordozói lehetünk, ami a satmári reformátusság. Egy olyan alkalom hozott össze bennünket, amikor a satmári emberek összekapaszkodtak, és próbálnak sok megnyomoritás

után egy olyan közösséget létrehozni, amely képes más közösségeket is meggyógyítani” – mondta ígéhirdetésében Bölskei Gusztáv.

Az ünnepi esemény Fábiánháza és a határon túli satmári település, Szamoskrassó polgármestereinek együttműködési megállapodásával folytatódott. Ezt követően állampolgársági esküt tett a határon túli magyarok egy csoportja, majd bejelentették a Református Nemzeti Emlékpark létrehozását. A hazai és határon túli egyházi képviselők által közösen állított kopjafát – **Bíró Lajos** mátiszeleki szobrászművész alkotását – Bölskei Gusztáv és Csúry István püspökök áldották meg.

A Magyarországi Református Egyház satmári egyházmegyéjének esperese **Bartha Gyula** megálmodta a reformátusok Csíksomlyóját, amelynek kezdete a fábiánházi esemény lehet. „Jólesik a párba álló civil szerveződés, ez szárnyat ad az embernek – mondta, majd hozzátette: ez az esemény segítség, hogy találkozni tudjunk a 'kintiekkel' és 'bentiek' legyének számunkra”.

A Királyhágómelléki Satmári Egyházmegye esperese, **Kovács Sándor** az összetartozás erejét hangsúlyozta, és elmondta: a satmári és a nagykarolyi egyházmegyében közel negyvenezer református él a határon túl.

A létrehozandó Református Nemzeti Emlékparkban kopjafa-avatóra került sor

BÓDÁS JÁNOS

Református reformáció

Megőriztük a Hitvallást s az Igét századokon át, tisztán és híven.

De csak könyvekbe zárva! – mert szíveinktől nyelve, szelleme már – már idegen.

Nem éljük, amit vallunk, (mint az ősök) útunkban a Lélek már nem vezet.

Bár mindnyájunk közös célja a Béke, de utána a Pénz s az Élvezet.

Üresedik a templom, nincs imádság asztalnál, ágyban, üzemben, mezőn.

Isten népére nem ismerhet immár bennünk a világ. Rosszul áll a pőr: vádjait szaporítja ellenünk sok millió „Minőségi Ellenőr”.

Úszunk az árral, számunkra is sorra ezrével nőnek az uborkafák, s kapaszkodunk, mert nagy erővel vonz a fősvény, úrhatnám kispolgáriság.

A múlthoz képest hol van a minőség?

Hiába van papíron igazunk, hiába mondjuk tisztán az Igét ha a cáfolata sokszor mi vagyunk!

Bizony, bizony a „Semper reformari” ideje jött el s elsősorban ránk!

Nem szekta, „izmus”, Róma most a kérdés: bennünk lobbanjon újra fel a Láng, a szent Láng, ami őseinkben égett, mitől sok fásult szó tüzet fogott s áldozva szolgálták a hazát s népet, szerények, tiszták voltak, s boldogok.

Itt az idő, hogy a Lélek vezessen s azt tegyék, amit az Úr ma ránk kiró: nekünk kell újjászületnünk, úgy lesz csak majd református reformáció!

Károlyiak budapesti élményei

Amikor elindultunk a hajnali derengésben, a hold még vidáman világított. Ragyogása betöltötte a földet, fényessége tiszta, felhőtlen időt ígért.

Utazásunk számbavétel után elkezdődött. Folytatódott a Bibliából való felolvasással, imádkozással, melyet lelkipásztorunk, **Tukacs József Sándor** mondott. Énekléssel folytattuk, hangot adva kérésünknek, óhajunkat Isten felé küldve: „Vezess Jézusunk, Véded indulunk!”

Utazásunk fő célja anyaországunk parlamentjének meglátogatása volt. Sokunk életében először és talán utoljára volt ez a lehetőség, amit vétek lett volna kihagyni. Az ötletgazda, utazásunk megszervezője és kivitelezője, tiszteletesasszonyunk, **Tukacs Irénke** volt, akinek ezúton is hálás köszönettel adózunk. Városunk polgármesterének, **Kovács Jenőnek**, főgondnokunknak köszönjük a kedvezményes utazást.

Istennek hála szerencsésen megérkeztünk Budapestre. Legelőször a Hősök terét csodálhattuk meg, ámulattal és bálulattal. Utunkat a Vajdahunyadi vár felé vettük. Rövid idő után már indultunk is tovább, a Budai várba.

Délután fél három volt, amikor az Országház melletti parkolóban állt meg autóbuzunk, 50 kirándulóval. Belépve a Parla-

Budapest építészeti értékeit tekintették meg a Nagykaroly-belvárosi eklészia kirándulói

mentbe, azt hiszem mindannyiunknak a lélegzete, szívdobbanása megállt egy pillanatra a látványtól. Ezt leírni, elmondani nem lehet. Micsoda remekmű ez az épület kívül-belül! Ebben is Isten dicsőségét láthatjuk! Mindenkit arra biztatok, aki él és mozog, ha teheti feltétlenül nézze meg legalább egyszer életében, lélekben biztos gazdagabb lesz. Ezzel együtt egy okkal több, ami összeköti lelkünket az anyaországgal.

Szerencsés volt utunk, imánk meghallgattatott, köszönjük Istennek. Bizonyára még sokáig őrizzük szívünkben ezeket a feledhetetlen élményeket!

FARKAS ROZÁLIA, Nagykaroly-belvárosi nőszövetségi tag

A magyar reformáció sajátosságai

A magyarországi reformáció rendkívül gyorsan jelentkezett. A magyarországi német lakosságú városok élénk összeköttetésben álltak Németországgal és a lutheri tanok a német lakosságú magyarországi városokban már 1518-ban megjelentek.

A királyi udvar német udvari emberei között a humanizmus tanai mellett és azzal együtt ismertté váltak a wittenbergi fejlemények is. Habsburg Mária magyar királyné lutheránus udvari lelkészt és ugyanilyen beállítottságú rektort állíttatott a budai latin iskola élére. A magyar főurakból verbuválódott udvari párt szívesen fogadta az új eszméket. Nem úgy a nemzeti, vagy köznemesi párt, ami német dolgot látott bennük, másfelől attól tartott, hogy 1514-hez hasonlóan parasztlázadáshoz fog vezetni a vallási megújulást hirdető tanítás, hiszen a keresztes hadat szervező és toborzó ferences barátok is arról prédikáltak, azért támadt az urakra a főleg parasztközből rekrutálódott keresztes had Dózsa György vezetésével.

1523-25. között lezajlott a véres németországi parasztfelkelések sora. A német felkelők Luther tanaira hivatkoztak, bár nem egy esetben messze túl mentek azok anabaptista és más rajongó tanai és gyakorlatuk révén. Luther azonban világosan és egyértelműen elhatárolta magát a felkeléstől. Kifejtette, hogy ő krisztusi szeretetből fakadó társadalmi igazságosságot hirdetett, amely szerint a földesúr legyen igaz keresztyén módjára testvére és atyja a társadalmilag vezetésére bízottaknak, de azt nem tanította, hogy ezt a helyzetet véres felkeléssel kényszerítsék ki a parasztközből. Luther érdeme az a felismerés, hogy az általa kezdeményezett reformációt nem szabad társadalmi forradalommal összekötni, mert akkor a társadalmi megmozdulás leverésével együtt a vallási reformot is eltörölhetik.

A magyar nemesség aggodalma így eloszlott a reformációval szemben és 1530 tájától a magyar lakosság körében is robbanásszerűen végbe ment a reformáció, ami azonban nem volt minden vonatkozásban már akkor sem és később sem a nyugati minta pusztán másolása. A magyar viszonyokra alkalmazták, hiszen rendelkezésre állt egy reformációra kész papi sereg és később a reformáció tanai közül a század második felében Luther munkatársának, Melancthonnak a tanait, valamint a svájci, vagy akkori nevén a helvét reformációt, Bullinger és Kálvin tanait fogadták el bizonyos korrekcióival. Mi most a magyarországi reformáció sajátosságait szedjük ujjhegyre:

– Helyesbített folytatása volt a magyar reformáció az 1514-ben kudarcot vallottnak. A magyar történelem sajátossága, hogy 1517

előtt három évvel parasztháborúba torkolalt reformációs próbálkozás zajlott le. Obszerváns ferencesek kezdeményezték. Társadalmi reformmal egybekötött egyházmegújítás volt a céljuk, hogy Krisztus mielőbb megkezdhesse ezeréves országglását a földön. 1530-31-ben úgy léptek a magyar lakosság reformálásának útjára a ferencesek, hogy már az egyház evangéliumivá formálása volt elsődleges céljuk.

– Reformációnk erőteljesebben törekedett a társadalmi igazságtalanságok kiküszöbölésére, mint a külföldi példa ezt sugallta volna. E törekvés eszköze az elhangzó és a nyomtatott szó volt. Szkhárosi Horváth András (+1549?) igazi keresztyén testvéri magatartást követelt a nemességtől a jobbágyság és polgárság iránt. Melius Juhász Péter (1536?-1572) debreceni lelkipásztor és református püspök korábban fulmináns szavakkal mennydörgött ugyanezért a célért a hatalmaskodó urak ellen.

– Teológiai önállóság jellemezte reformációnkot. A nyugati reformációra hivatkozás sokszor csupán azért történt, hogy a nyugattól el ne szakadjunk. Minden valamirevaló zsinatunk hitvallást alkotott. Több mint száz hitvallásunk van a reformáció századából. Olykor emlegettek külföldi tekintélyeket, de tanait szabad kézzel alakították. 1567-ben a debreceni református zsinaton elfogadták a II. Helvét Hitvallást. Nem szorultak rá, de kacsot jelentett a nyugathoz. Melius 1562-ben kinyomtatott kátejája címlapján hirdette, hogy az Kálvin János munkája alapján készült. Ez azonban nincs így. Melius önálló kátejája az.

– Teológiai oka volt reformációnknak, amit a lelkészek kezdeményeztek és nem a világiak. Ezért alakult ki hierarchikus (papi) vezetés, amelyben a nem lelkészi (világi) egyháztagok semmilyen vezető szerepet nem játszottak. Nem létesültek presbitériumok az egyházközösségekben. A zsinatokon is csupán lelkészek vettek részt, esperesek és püspökökként lelkészek kormányozták

az egyházat. A presbitéri egyházkormányzat sokkal későbbi fejlemény.

– A magyarországi evangélikus egyház vezetése sem volt konzisztoriális. Az uralkodó nem nevezett ki konzisztóriumot az egyház élére, hanem autonóm módon, a református egyházzal megegyező egyházszervezet alakulhatott ki annál az egyháznál is.

– Mind az evangélikus, mind a református egyházszervezet igyekezett megőrizni a római katolikus egyházszervezet tradícióját. Ez a másik magyarzata a hierarchikus egyházszervezetnek, a püspöki tisztség meghagyásának. Igaz, hogy a protestáns püspököket az egyházkerület lelkészei választották és nem az uralkodó nevezte ki a római pápával egyetértve.

– Testvéri együttélés közös egyházszervezetben az evangélikus és református egyházközösségeknek. A dunántúli egyházkerületben 1591-ig, a felsődnemellékiben 1592-ig közös kerületben voltak evangélikusok és reformátusok. Wittenbergben az 1560-as évektől üldözték a kriptokálvinizmussal (titkos kálvinizmussal) vádolt teológusokat. Számos professzor került börtönbe emiatt. Melancthon veje is ott halt meg. Ezt a példát nem követték őseink.

– Törvényen kívül, mégis törvényesen éltek őseink a Magyar Királyságban 1608-ig. 1523-tól országgyűlési törvények tiltották a reformációt, de a király nem rendelkezett a cuius regio eius religio (akié a föld, azé a vallás) jogával, mint pl. Németországban az ottani uralkodók és nem határozhatta meg alattvalói vallását. A patrónusi jog megvédte a protestánsokat, hiszen a patrónusok szinte mind valamelyik evangéliumi hitet követték és saját birtokukon ők tiltázták meg, hogy ki legyen a plébános. Ők pedig többnyire reformátust, kisebb részben evangélikust alkalmaztak az 1560 utáni évtizedekben.

– Pluralitásban, vallásszabadságban a világon először Erdélyben élt négy törvényesen bevett vallásfelekezet. A katolikus egyház szabadsága a reformáció után is megmaradt. 1550-től pedig az evangélikus, 1564-től a református, 1571-től néven nevezett az antitrinitárius (későbbi nevén unitárius) is törvényesen biztosított szabad vallásgyakorlatot kapott az egyenjogúság alapján. Érdekes, hogy bár törvényileg nem volt bevett felekezet a bizánci rítusú, későbbi nevén görögkeleti egyház, de az is szabadon tevékenykedhetett. A Magyar Királyságban a Bocskai-szabadságharcot lezáró bécsi béke és az azt 1608-ban törvénybe iktató cikkelyek biztosítottak három bevett vallásfelekezetnek, a katolikusnak, evangélikusnak, reformátusnak szabad vallásgyakorlatot, az utóbbi kettőnek egyházi önkormányzatot. A bizánci rítusú egyház a Magyar Királyságban is szabadon gyakorolhatta hitét, noha nem tartozott a bevett vallásfelekezetek közé. A vallásszabadság a lelkiismereti szabadság fontos része, ami szintén a reformáció magyarországi vívmányai közé tartozik.

„Aki abból a vízből iszik, amelyet én adok, az nem szomjazik meg soha többé.”
(Jn 4,14)
Radványi Károly alkotása

Műemléktemplomok a Partiumban (2.)

A XVI–XVII. század reneszánsz művésze az épületeken kevésbé, berendezési tárgyain, nyíláskeretein valamivel tettenérhetőbben hagyta a kézjegyét néhány műemlékünkön.

Reneszánsz faragványokat találunk Mezőtelegden, Krasznahorvátón, Szilágfőkeresztúron, Szilágycsehen, a legszebbeket pedig – az Esztergomban vagy Budán vörösmárványból faragottakat – a kicsiny eldugott Menyőben.

Altalános jelenség az Egyházkerület területén, hogy a középkori templomok döntő többségét a XVI. század derekán református hitre térő gyülekezetek örökölték – ez a kialakulóban levő fejedelemség szinte teljes lakosságát jelentette akkor – s ezek a mai napig protestáns kézben vannak, míg a rekatalizálás és ellenreformáció új barokk templomok felépítésével járt együtt a katolikus lakosság számára. A barokk vagy klasszicista református műemléktemplomok szinte kivétel nélkül csak II. József türelmi rendelete után épültek fel.

A számos barokk templom közt kevés az igazán kiemelkedő értékű, de műemléki jelentősége és a helyreállítás minőségi igényei miatt éppúgy fokozott figyelemmel kísérendők nemcsak a nagyobb városi barokk templomok, mint a nagykároly-belvárosi, szatmári (Láncos), szatmárnémeti, nagybányai, felsőbányai, hanem a kisebb falusi egyházak is (Dobra). Talán itt érdemes felhívni a figyelmet a művészettörténet és a közvélemény által kevesebb érdeklődésre méltott provinciális barokk, rokokó, empire épített és ingó berendezési tárgyakra, szöszékekre és természetesen megkülönböztetett módon a festett mennyezetekre, padmellvédekre, melyek némelyütt a befoglaló épülettel szerves funkcionális- és stílusegységet képeznek (Szilágysomlyó, Lompért, Zovány, Dobra, Érszakácsi).

Az 1781. évi tolerancia-rendelet után tapasztalható templomépítési buzgalom nem lankadt a XIX. század első felében sem, olyannyira, hogy szinte nem találunk templomot, mely legalább egyes részleteiben – tornyán vagy portikuszain – ne hordozza a klasszicizmus jegyeit. Igen közkedvelt volt a lizénás, pilaszteres, timpanonos vagy a félkörívvel kapcsolt ablakpáros homlokzati arhitektúra (Börvely, Kismajtény, Kispesleske, Kiskolcs, Kisbábony, Nagydoba, Nagyszalonta, Nagyvárad-Olaszi, Szatmárhegy) s a szatmári egyházmegyében egy sajátos csoportjával találkozhatunk a nyitott, klasszicizáló portikuszos templomoknak is (Nagykolcs, Patóháza, Szatmárgörbed, Avasújváros).

Sajnos a hazai műemlékes gyakorlat a XIX. századi emlékeket – nem is beszélve a XX. századiakról – méltatlanul mostohában kezeli, mint a többszázados múltúakat s ezért a közvéleményben csak a legritkábban

tudatosul egy-egy klasszicista, historizáló, eklektikus vagy modernista templom műemléki értéke, pedig ezek helyreállításánál a műemlékvédelmi szempontokat éppoly következetességgel kellene figyelembe venni, mint a korábbiaknál. Egy-egy kiemelkedően értékes historizáló templom – a stílus számos példájával találkozzunk elsősorban a Bánságban (Temesvár, Újszentes, Lugos, Igazfalva), de másutt is (Zilah-Belváros, Aranyosmeggyes, Diósd, Gencs, Józsefháza, Krasznamihályfalva, Máramarossziget, Vámfalu) – szakszerű helyreállítása legalább annyira komplex építészeti feladat, mint egy középkori eredetű.

Az egyházkerület műemléktemplomainak többsége nem egyetlen építési vagy

A menyői református templomban is található reneszánsz faragványok

stíluskorok szülötte, hanem a folyamatos bővítések, átalakítások, átépítések eredménye s így az egymásra rakódott, évszázadokon át fölhalmazott stíuselemek tárháza, melyek mindegyike egyenként tükrözik az adott korszak ízlésitéletének, igényeinek, anyagi lehetőségeinek és ehhez mérten érdemel tiszteletet az utókorától.

A korábbi évszázadokban egy-egy templom átalakításának, bővítésének elsősorban az őt fenntartó gyülekezet, kegyúr, pártoló nemes- vagy városi polgárcsalád tehetősége, adakozó szelleme volt a mozgatórugója, ritkábban ezt természeti csapások vagy az állagromlás mértékének tarthatatlansága indukálták. Mindazonáltal templomainknál a legtöbbször úgy került sor bármiféle beavatkozásra, hogy az értékhozzáadó jelleggel bírt s a korábbi épületelemeket vagy berendezési tárgyakat féltőn és alázattal tartották meg. Elbontáshoz ritka esetben folyamodtak, főként olyankor, amikor azt a megnövekedett népességszám okán megváltozott funkcionális igények megkövetelték.

Építészeti értékeiket eleinte csak ösztönösen, az alkotás aktusa során tett, közönséget összekovácsoló erőfeszítéseket méltányolva őrizték a gyülekezetek s esztétikai

minőségüknek inkább csak a tanultabbak voltak többé-kevésbé tudatában.

Magának a történeti műemléknek a fogalma a XVIII. század végén jelent meg, az építészeti emlékek iránti vonzalmat pedig a történettudományos ismeretek elterjedése váltotta ki a Felvilágosodást követően, de csupán egy igen szűk, művelt társadalmi réteg körében. Nálunk az egyházi emlékek csak majd a XIX. század derekától kerülnek a szélesebb körű érdeklődés homlokterébe az esztétikai érzékenység fokozódása s a történetiség értékeinek nemzeti indíttatású hangsúlyozása által. Ekkortól kezd tudatosulni, hogy templomaink építészeti-kegyeleti, emlékezeti-emlékműi lényegisége a létrehozásukba vetett szellemi energiákban és az alkotás minőségében rejlik.

Funkcióját tekintve a műemléktemplom, mint a többi, műemléki értékkel nem

bíró társa, elsősorban liturgikus tér. A szakrális és szociális funkció mellett azonban történeti és művészeti produktum jelleggel fogva szellemi és szemantikai többletértékek hordozója. Ezek a többletértékek a műemléket létrehozó alkotó (a művész, építész, kőfaragócéh, szobrász, asztalos, ács), a mindenkori mecénás (a kegyúr, patrónus, nemes vagy valamely egyházi intézmény), illetve a megrendelő és használó közösség (falu, község-gyülekezete) közös termékei és együttesen vallanak mindezen személyek és közösségek anyagi és szellemi kultúrájáról, művelődési és művészeti törekvéseiről, igényeiről és lehetőségeiről. Ennélfogva élvezőjük és közvetlen használójuk köre csak kisérszben azonos. Míg a szakrális funkció elsősorban a gyülekezetet szolgálja ki, a történeti és művészeti emléki minőség egy jóval szélesebb társadalmi szegmense öröksége. A műemlék a kollektív memória és a kollektív kulturális örökség része, tehát alkalmasint egy vidék, régió, megye vagy országrész mondhatja magáénak a patrimoniális értékeit. A közkeletű emlék-, műemlék-fogalom egyszerre fedez egy történeti réteget és egy szellemi-tudati jelenséget.

ŐRZŐK A STRÁZSÁN: FIÓK IMRE ÉRMIHÁLYFALVI GONDNOK

„Boldog az, akit te kiválasztasz” (2.)

„Méltónak vélem pedig, amíg ebben a sátorban vagyok, hogy emlékeztetés által ébresztgessék titeket.” 2Pt 1,13

Fiók Imre célja nemcsak az volt, hogy a parókia, a gyülekezeti-termek, a templom, a visszaharcolt iskolatermek, a régi és az új ravatalozó szépítésének, építésének gondját felvállalja, a kétkezi munkát megszervezze, vezesse, végezze, hanem az is, hogy a gyülekezetben folyó hitélet a Krisztushoz és egymáshoz való tartozást, a nemzetűdát erősítést szolgálják. Ő a hosszútávú szellemi befektetések támogatója, a gyermekek, az ifjúság nevelését hangsúlyozza, az új generáció ébresztgetéséért küzd, azért emlékeztet, hogy a következő nemzedékek az elődök helyes értékszemléletét észrevegék, annak nyomába szegődjenek.

Az 1989-es temesvári forradalom óta eltelt több, mint húsz év szerinte elhozta a vallásgyakorlat szabadságát, ám fájjalja, hogy ezzel a szabadsággal sokan nem akarnak élni, a kommunista nevelés gyümölcsei még nem pusztultak ki, az egyházellenes és a magyar nemzetellenes magatartást még nem irtották ki, és mintha nem is akarnák, sem a hétköznapi életből, sem magas politikai szinten. Fájjalja, hogy az 1990-es években templomossá vált értelmiség csak a „szabad világ” első 4-5 évében volt aktív, manapság a pedagógusok 10-20 százaléka a templomos, az értelmiségi vékony rétege hitvalló és aktív gyülekezeti tag, sajnos nem mind példaadóak a tanárok, orvosok. Szerinte a XXI. század egyházában meg sokasodott az alaptalan vádaskodás, ellenséges magatartás, a rosszindulatú kritika, ám az ártatlanul szenvedőkkel szemben a rágalmazás, a lejáratás előbb-utóbb olyanná válik, mint a bumeráng, visszaüt oda, ahonnan elindítják, visszacsap arra, akinek romlott szívéből származnak a gonosz szavak, szándékok, tettek. Nem értette régen sem, ma sem, hogy az egyházkerület, a gyülekezet előljárói ellen miért kell igazság és törvény nélkül bujtogatni, egyes emberek miért lelik örömeiket abban, ha hátráltatják a lelki növekedést, ha megosztják a közösségeket, ha a békétlenséget szolgálják...?

A magyar református élet „napszámosa”

Szeretné, ha az az adakozókedv visszatérne az Érmellékre, amiről gyermekként hallott szüleitől, nagyszüleitől. Amiről mai napig emlegetik Csiri főgondnok urat, a Bernáth család tagjait, Lovass Dánielt, akik nem azt nézték, hogy mennyi marad a sajátjuk, hanem azt, hogy amivel Isten

Ébresztgetés, emlékeztetés, ez az a két kulcsszó, mely a több mint két évtizednyi presbiteri és gondnoki szolgálatot jellemzi

megáldotta őket, abból név szerint és név nélkül mennyivel szolgálhatják egyházuk és népük fennmaradását, növekedését. Az eltelt években sok jó példát látott, látott elégedett vállalkozókat, akik hálából nagyvonalúan adakoztak, sajnos találkozott panaszkodó és elégedetlen gazdagokkal is, fősvénységgel is, fukarisággal is, háládatlansággal is. Vallja, hogy Isten a hálából adó jókedvű és bőkezű adakozókat megáldja, Isten többszörösen és mindig a legmegfelelőbbben adja vissza azt, amit Neki és szolgálatában felajánl az ember. Jobb, ha az ember szíve gazdag, jobb adni, mint kapni. Megtanulta, hogy a kevésből is lehet adni, s aki a szükségben egy kevéssel is segít, az ad, az segít igazán.

Szeretné, ha a református egyházban csak olyanok vállalnának tisztséget, akik tisztségükkel járó erejük által nem politikai rendszereket, ideológiákat, pártokat szolgálják ki, hanem egyedül azt a gyülekezetet, mely bizalmat adott nekik, s azt az Urat, akitől a jóra adatott a hatalom. Szerinte a presbiter a magyar református élet „napszámosa”, aki nem szájjal dolgozik, hanem szívével-lelkével-tetteivel, aki nem dicsekszik magával, aki nem él vissza Istentől kapott hatalmával, hanem feddhetetlen erkölcsi és keresztyén életvitelével példát ad, hűségben szolgálja Urát, szereti lelkipásztort, gyülekezetét, szűkebb hazáját. Vitézként ő bízik Istenben, bízik abban, hogy Isten harcol érettünk, de nekünk is kell az Ő nevében az Ő nevéért harcolni. Hísi Magyarországot feltámaszt, Isten, mint a történelem Ura, visszaadta számára azt, aminek mindig is vallotta magát, magyar állampolgárságát, az egymásratalálás örömeit, a várva-várt és Istentől-kért határok feletti nemzet-egyesítést és magyar-magyar együttműködést.

Gondnokként azért imádkozik és dolgozik továbbra is, hogy a templom-padok

megteljenek, a fiatalság nevelőkkel együtt keresztyénként éljenek, úrvacsorával éljenek, a családokban, az iskolában, a közéletben megélt keresztyénség természetes és mindennapos legyen, a magyarság újra életvidám, sokasodó, lélekből megerősödött és megújult nemzet legyen. Az Aranykapu Református Óvoda, a Bernáth József Református Iskola megalapításánál és támogatásánál azért vállalt aktív tevékenységet, hogy az ide járó gyermekek, szülei, nagyszülei ismét belegyökerezzenek a magyar református szellemiségbe, istentiszteletük élő és ható legyen környezetükben. Szeretné, ha a református érmelléki gyülekezetekben szeretet, békesség uralkodna, ha a kicsitől a nagyig, a lelkipásztortól a harangozóig minden református magyar a szíven viselné gyülekezetét, minden tőle telhető jót megtenne épüléséért, jövőjéért.

Ébresztgetés, emlékeztetés

Ha Isten élteti, jövőre megéri az 50 éves konfirmációi találkozót, szeretné megszervezni azt, összegyűjteni sorstársait, testvéreit. Szeretne még részt venni azokban a munkálatokban, amelyekkel a kántor-tanítói lakás, a Bernáth-iskolánál lévő leánytanítói lakás és a parókia renoválását befejezi a gyülekezet. Sok-sok kedves személyes emlék fűződik ezekhez az épületekhez, az azokban folyó élethez, csütörtökönként, vasárnaponként a lelkeszi hivatalban sokszor hangzik el ébresztgetés gyanánt az emlékeztetés, sok-sok régi emlék, történet, anekdota. Ha a templom-domb tovább széplülne, ha az ősoktól örökölt és visszaigényelt föld visszakerülne a gyülekezet vagyonába, ha a visszakapott épületek megújulnának, nyugodtan tenné le a staféta-botot, mivel így azt, amit az utóbbi 90-100 év elrontott, azt az ő gondnokságának idején, egy többnyire szolgálatkész, hitében erős, áldozatvállaló Presbitériummal sikerült Isten áldásával és egyedül az Ő dicsőségére helyreállítani, a jövőt megalapozni.

Ébresztgetés, emlékeztetés, ez az a két kulcsszó, mely a több mint két évtizednyi presbiteri és gondnoki szolgálatot jellemzi, mintha az általa kedvelt Berzsényi-sorok lüktetnének élete könyvében:

„Ébreszd fel alvó nemzeti lelkedet!

Ordítson orkán, jöjjön ezer veszély:

Nem félek. A kürt harsogását,

A nyihogó paripák szökését

Bátran vigyázom. Nem sokaság, hanem

Lélek és szabad nép tesz csuda dolgokat. ...”

(Berzsényi Dániel: A Magyarokhoz, részlet) (Vége)

ÉNEKELT TÖRTÉNELEM 10 ELŐADÁSBAN

Szabadiskola versben-dalban

A népballadák, zsoltárok, ötszáz év költeményei nem hagynak pihenni. Nagyon szeretném a magyar költészet elmúlt 500 évéből idézni azokat a költőket, akiknek versei megráztak és életben tartották hazaszeretemet, érzelmeimet nem hagyták elfakulni és szökincsem gyarapították, kifejezőképességem erősítették. Az elmúlt 3 évben alapítottam egy Szabadiskolát. A Szabadiskola a Szabadművelődés egyik formája. Nem életkorhoz kötött, nem ad diplomát, nem ad osztályzatot, hanem olyan társas művelődési lehetőség, amely személyiségformáló azáltal, hogy olyan ismereteket ad, melyek a résztvevőket segíti eligazodni a művelődés világában. Segíti az önálló érdeklődésnek megfelelő ismeretek megszerzését. Célja olyan személyiségformálás, amely embert nevel, mégpedig olyat, aki az élet nagy kérdéseiben tájékozott, öntudatos, eleven kultúréletet él, politikailag iskolázott és annak alakításában részt vehet.

Dallamos, verses előadásorozatot hirdetem azok részére, akik szeretnék megismerni a régi magyar balladákat, a zsolttáros anyanyelvet, az elmúlt ötszáz év irodalmi irányzatait, vonulatok költőit határon kívül és belül.

Az elmúlt években – évente – több tucat település fogadott be. Hatvan-hetven hallgató tíz-tíz alkalommal sok-sok településen hallgathatja meg, azaz „ismételheti” át az egyszer már tanult, vagy hiányosan megismert magyar történelmet, régi- és kortárs irodalmat, korabeli zenét.

Lelkészek, népművelők, klubvezetők hívtak és hívnak településeik közönsége elé. Mára már a tanítás, a három tantárgy – irodalom, történelem, zene – egyesítésével próbálom az emberek figyelmét felhívni a közös kincsre: nemzeti múltunk értékeinek őrzésére buzdítani.

Az előadások témái: I. Ki vagyok? Mit akarok? Hogyan mondjam el? Saját szövegű dalaim. Az önmeghatározás kísérletei. II. Kik vesznek körül? Kortársak. A velünk

egy időben élő költők énekelt versei. III. Hol vannak a többiek? Határon túl. A környező országokban és a diaszpórában alkotó költők énekelt versei. IV. Kiket követünk? Mit csinált, mit olvasott dédapánk, nagyapánk? A XX. század első felének irodalma a Kárpát-medencében. V. Balladás anyanyelv. A hagyomány öröksége, az örökség hagyománya. VI. Mohács után. (XVI. század) Isten büntetése, vagy az Árpád-ház után nincs közmegegyezés? VII. Zsolttáros anyanyelv. Egyedüli segítség a szépen szóló nyelven. VIII. Megholdulni, túlélni! (XVII. század) Bocskai Istvántól II. Rákóczi Ferencig írt verses, énekelt történelem. IX. Megújulás vagy felvilágosodás? (XVIII. század) Nagymajtény után csak a művelődés eszközei az egyetlen fegyver a gyarmatosított hazában. X. Reform – újraformált világ? (XIX. század) Máiगत változásokat sürgető ötletek, tervek, harcok évszázada.

Minden előadás másfél-két óras, alkalmanként 15-20 énekelt vers hangzik el, tehát 15-20 óra alatt 150-200 magyar verset és a versek szerzőit ismerheted meg, a hozzá tartozó történelemmel együtt. Az előadások tiszteletdíja 30 ezer Ft, és az útiköltség. Elérhetőségek: daltulajdonos@gmail.com, www.dinnyes.com, +36.30.851-6789.

DINNYES JÓZSEF

A „daltulajdonos” dallamos, verses előadásorozatot hirdetett

Tar Ildikó tiszteletes asszony emlékére

Pár évvel ezelőtt egyházközségünk hívei között volt egy tiszteletre méltó, hűséges egyháztagnak, az akkori lelkeszűnk, Tar István felesége.

Ildikó asszony megjelenésével is tiszteletet váltott ki, akit soha nem felejtettünk el, bárki fordulhatott hozzá problémájával. Mindig kész volt meghallgatni, ha kellett segítette, jó szóval, bátorítással. Akár egészségügyi gond megoldásával vagy gyógyszer beszerzésével is, hiszen gyógyszerésznőként tudott jó tanáccsal szolgálni ezen a téren is.

A jó Isten nem kis feladatot bízott rá, két kisgyermek nevelését, és ő pót-édesanyaként nagyon boldogan vállalta, sőt pár évig még nagymama-

ként is meg kellett felelnie, aminek ugyancsak szívesen tett eleget.

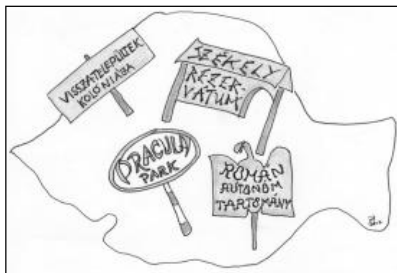
Szeretettel viseltetett a hívek, az egyházvezetők, nőszövetség, énekar és az ifjúság körében. Sokszor halljuk a mondást, hogy mindig a jók mennek el. Így ment el ő is egy szempillantás alatt, úrt hagyva az őt szeretők szívében.

Szeretettel és tisztelettel gondolunk Ildikóra, megköszönve Istennek, hogy nekünk adta őt, velünk volt, jól érezte magát közöttünk, amíg közöttünk lehetett.

Nyugodjék békében drága, tiszteletre méltó, volt tiszteletes asszonyunk.

SZELL KATALIN, Nagyvárad-Szőlős

FIRKA

Románia, népszámlálás 2102

Adorjáni László karikatúrája

DERŰS PERCEK

Szövegűség

A XX. század hatvanas éveiben még kollokviumoknak nevezték a református teológián a félévenként leteendő esedékes vizsgákat, amelyeken egy vagy több vizsgázót fogadott a feliratkozás szerint az illetékes szaktanárr.

Dr. Juhász István egyetlen egyháztörténelmet adott elő. Szigorú ember lévén megkövetelte a tökéletes anyagismeretet. A mellébeszélést, hasalást nem sokáig tűrhette s így igencsak hamar visszaadta az indexet, ha azt a diák előre oda merete neki adni.

Mivel mindig többen voltak nála kollokválni az első emeleti dolgozószobájában, mert akár hat-hét diákot is fogadott, így az alábbi eset is hamar közszájon forgott.

K.S. (manapság már a nyugdíj felé közeledő érmelléki sippantó) másodéves lévén valami olyan tételt húzott ki, amely tele volt háborúval és annak minden szörnyűségével. Magoló típusú ember lévén a mi vöröshajú, szeplős agyontelt barátunk igyekezett szösz szerint visszaadni a stencillel sokszorosított anyagot. Mondotta is becsülettel a megátalkodott elenség minden gonosz tettét felsorolva: rablást, fosztogatást, gyilkosságot, falvak fölégetését és egyebet.

Amikor azonban az egyik mondathoz ért, rövidzárlat állott be nála és sehogyan sem tudta a megkezdett mondatot folytatni a kurzus szavaival, de mégúgy sem sikerült magát a saját szavaival kifejeznie. Újrakezdte a mondatot, de újra elakadt:

– ... így a beözönlő csapatok raboltak, fosztogattak, gyűjtogattak... a gyermekeket és öregeket kardélre hányták, a lányokat és asszonyokat pedig szerre-sorra megb..., megb... - és az amúgy is vörös fiú lángvörösén ismételtette, mintha elakadt volna a tű a lemezen: ...megb..., megb...

Juhász halálkomolyan hallgatott egy darabig, bár látta, hogy a teológusok majd elnyúlnak a visszafojtott nevetéstől. Amikor aztán látta, hogy a K.S. ajkára sehogyan sem jut a megérőszakolták szó, ugyanolyan komolysággal csak ennyit mondott, mintegy befejezve a kollokváló megkezdett szavát:

– ... megbecstelentették ... - kérem, folytassa! Nem ragaszkodom a szóhűséghez!

MAKAY BOTOND

✿ **ÍR-ANGOL TÁBOR – AZ ÚRNAK TAGJAI, TESTRÉSZEI VAGYUNK.** Az ír-angol táborról szeretnék beszámolni, mely minden évben, augusztus 1-8. között Lesen szokott lezajlani, a CE Szövetség szociális munkásainak szervezésében és Írországból jött vendégek segítségével, a 14 év feletti korosztálynak.

Idén Atyánk áldásával, mintegy 70 személy vett részt, a munkatársakkal együtt a táborban. Idei témánk az volt, hogy mindannyian, egyen-egyenként az Úrnak tagjai, testrészei vagyunk. Ezért vigyáznunk kell, hogy mit fülünk a fülünkkel, mit nézünk, látunk a szemünkkel, hogyan használjuk a szánkat, hogyan beszélünk, kezeinkkel mit csinálunk. Voltak áhítataink, melyek során csoportos beszélgetésekre is sor került. Ír vendégeink pedig angol órákat

tartottak a csoportokra felosztott résztvevőknek.

E szép tábor nem valósult volna meg, első sorban Isten nélkül, valamint a főszervezők: Köteles László és Andrea nélkül. Hálás vagyok nekik, mivel idén immár másodjára vehettem részt ezen a rendkívüli eseményen.

DOMBI ÁNNAMÁRIA, Nagyvárad-Ösi

✿ **JAKABFFY ZSOLT ÁLLAMI KITÜNTÉSBEN RÉSZESÜLT.** A San Fernando Völgyi Magyar Református Egyház lelkipásztora, a Királyhágómelléki Egyházkerület volt lelkipásztora, a Harangszó volt munkatársa szeptember 11-én, jelenlegi gyülekezete istentiszteletén vehette át a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetését **Bokor Balázs** nagy-

követtől, Los Angeles-i főkonzultól, a Los Angeles-i magyarság önonozóságtudatának fenntartásáért és erősítéséért végzett tevékenysége elismeréséül. Szerkesztőségünk gratulál az elismeréshez!

F. T.

Az elismerés ünnepélyes átadása

✿ **ÚJSZÖVETSÉG MAGAZIN FORMÁBAN.** Képes magazin formájában jelentették meg az Újtestamentumot Németországban húsvétra. A kiadóban, Andreas Volleritschben két éve merült fel a gondolat, hogy látványra érdekesebb formában kellene közzétenni az Újszövetséget, mert igencsak fáradalmas egy apróbetűs nyomtatású Bibliát végigolvasni. A magazin 244 oldalas, harmincezer példányban adták ki. Nemcsak Németországban, hanem Ausztriában és Svájcban is kapható újságárusoknál, vasútállomásokon, repülőtereken. A kiadó tervezi, hogy az Ószövetséget is hasonlóan képes formában teszi közzé. (MTI)

✿ **KIRÚGTÁK AZ ÁLLÁSÁBÓL, MERT AZT MONDTA: „JÉZUS SZERET TÉGED!”.** Egész Németországban kitüntető figyelmet kapott egy eset. A bochumi diák, Zekarias T. részmunkaidőben egy televíziós csomagküldő szolgálatnál dolgozott. Beszélgető partnereitől a fiú mindig a következőképpen búcsúzott el: „Jézus szereti Önt! Köszönjük, hogy a QVC-nél vásárolt, legyen szép napja!” A fiút emiatt kirúgták állásából. A fiú ezután bírósághoz fordult, amely megállapította, hogy a munkaadó jogosan cselekedett. (Evangelikus.hu)

✿ **A VILÁGÖRÖKSÉG RÉSE LEHET A BETLEHEMI SZÜLETÉS TEMPLOMA.** A kezdeményezés a Palesztin Autonómia hivatalos szerveitől indult el. A Születés temploma a hagyomány szerint azon a helyen épült, ahol Jézus Krisztus született. 2011-ben kétféle látogatót várnak a városba, illetve a templomba. A templomot a 4. században építették, s a világ egyik legrégebbi keresz-

IDÉZŐJEL

„Az egyház reformációja első rendben az imádság tárgya, s csak ennyiben 'emberi mű'. Az Isten Igéje által és aszerint reformált egyház és gyülekezet a Szentlélek hívását elfogadó közösség, amely léte lényegének érzi a missziót. További jellemvonása, hogy a szolgálatok sokféle módon vannak benne jelen, hiszen a gyülekezet 'királyi, papi, prófétai, tanítói nép', az adományok és adottságok sokfélesége szerint. Ezeket fel lehet fedeznünk önmagunkban és egymásban, és támogatnunk kell kibontakozásukat.”

BÉKEFY LAJOS

tyén templomépülete. Három felekezet tartja fenn, illetve gondolzza: a görög ortodoxok, az örmény ortodoxok és a római katolikusok. A templomot is felosztották maguk között a felekezetek. A görög ortodox egyházé a bazilika főhajója, mellékhajója, a kórus és az oltártér. Az örmény ortodoxoké az északi kereszthajó, az ottani oltárral. A római katolikusok tulajdonrészét a három királyok oltár képezi a születési barlangtérben, és az ezüstcsillag a születési oltár alatt.

✿ **EGYESÜLNEK A FRANCIA PROTESZTÁNSOK.** 2013 májusától Franciaországi Egyesült Protestáns Egyház néven egyesül a franciaországi evangélikus és református közösség. Erről a két egyház közös zsinatán született döntés. 2007 óta készítette elő a két egyház az egyesülést, amiről 2009-ben született elvi döntés. A jórészt római katolikus Franciaország teljes népességéhez viszonyítva két kisebb egyházzal beszélhetünk. Az evangélikus egyháznak (Église évangélique luthérienne de France) körülbelül

1000 megkeresztelt tagja van, míg a református egyház (Église réformée de France) a maga 350 ezer tagjával ennél lényegesen nagyobb közösséget képvisel. Az utóbbi években több országban is létrejöttek egyesült protestáns egyházak. A 2,1 millió tagot és 1800 gyülekezetet számláló Hollandiai Protestáns Egyház (Protestantse Kerk in Nederland, PKN) két református és az evangélikus egyház egyesüléséből alakult meg 2004-ben. A hosszabb múltra visszatekintő Német Protestáns Egyház (Evangelische Kirche in Deutschland, EKD) 22 evangélikus, református és egyesült protestáns tartományi egyház szövetségékként működik, amelyek – függetlenül hitvallásos háttérüktől – szintén igei és úrvacsorai közösségben vannak egymással.

Cz. A.

HETEDIK KÜRTSZÓ

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

valamint az Istenbe vetett hit és az ember iránti elismerés. Amikor elszéledő nemzetársaink után kérdezzünk, vagy céltalanul lézengő ifjainkat keressük, esetleg elzárkózó szomszédjainkat hiányoljuk, eszünkbe jut-e, hogy kimaradtak életünkől az ilyen tömegből kiváló és asztalközösségekké alakuló Krisztust hallgató alkalmak!

Ötezer ember akkor boldog gyülekezetté lett. A csoda nemcsak az volt, hogy az öt kenyér és a két hal tizenkét kosármány maradékkal elegendő volt, hanem az, hogy a tömeg istentiszteleten résztvevő gyülekezetté vált.

Íme, a reformáció egyik előképe az akkor megújulni tudó emberrel, egymásra figyelő csoportokkal és a csodát megbecsülő gyülekezettel. Vállaljuk bátran mi is az ilyen változást.

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221 - 0323
Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Felelős szerkesztő: Fábrián Tibor. Szerkesztőségi titkár – olvasószerkesztő: Babes Arday Erika. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Képmunkatársak: Balázsné Kiss Csilla, dr. Csohány János, Kupán Árpád, Orbán Levente, Rác Ervin, Tóth Zsigmond. Szerkesztőség és levélcím: Harangszó, 410001, Oradea (Nagyvárad), str. Moscovoi (Szilágyi Dezső u.) nr. 14. Tel.: 0259/416-067. E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://harangszo.blogspot.com. A terjesztés a lelkesi hivatalokon keresztül történik. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem örvény meg és nem küldünk vissza. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szent István Kertész Ábrahám nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik.